

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna cena za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 29. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 28. marca 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 33.

Prijateljska pogodba med Jugoslavijo in Grčijo podpisana.

V zgodovini naše države moremo danes zaznamovati nov razveseljiv dogodek, ki je odličnega pomena ne samo za našo državo, ampak tudi za politično zgodovino na Balkanu in za evropsko politiko sploh. Včeraj je bil v Beogradu podpisan prijateljski pakt z republiko Grčijo. Po ureditvi vseh gospodarsko političnih vprašanj, po ureditvi zlasti solunskega vprašanja, ki je bilo dokaj komplicirano in kočljivo, a za gospodarski razvoj naše mlade države vitalnega pomena, se je sklenil med našo državo in Grčijo pakt trajnega prijateljstva. Medsebojno nezaupanje, ki je dajalo povod za premnoge spore in je v dokajšnji meri oviralo konsolidacijo in ureditev medsebojnih odnošajev, je s tem odpravljeno. Začela se bo doba mirnega, iskrenega in plodonosnega sodelovanja in izpopolnjevanja na vseh poljih, ki bo pripomoglo ne samo do boljšega gospodarskega razmaha obeh držav, ampak ki bo predvsem tudi njuno pozicijo, njuno avtoriteto na Balkanu znatno dvignilo ter intencijonistično politiko veselil na Balkanu če ne popolnoma, pa vsaj v znatni meri onemogočilo.

Neposredno po podpisu pogodbe, dne 27. t. m., je izdala naša vlada naslednji uradni komunikat:

»V teku razgovorov, ki so se vršili v zadnjem času med Grčijo in kraljevino SHS, se je obojestransko ugotovilo, da obstoja iskreno prijateljstvo, istovetnost interesov in vzajemno zaupanje, ki srečno združuje obe sosedni državi. Ker se je vprašanje jugoslovanskega tranzita in prometa preko svobodne solunske zone ugodno rešilo s protokolom, ki je bil podpisan 17. marca v Ženevi, sta obe vladi, prožeti istih misli za vzdrževanje politike stabilnosti in miru, smatrali za svojo dolžnost, da ne odlagata več s podpisom.

Ta pogodba se imenuje prijateljska pogodba. Podpisala sta jo grški zunanji minister Karapanos in zastopnik zunanjega ministra dr. Kumanudi. Visoki pogodbeni stranki se medsebojno obvezujeta, da si medsebojno izkazujejo pomoč in stalno sodelovanje za vzdrževanje miru, ki je bil ustvarjen z mednarodnimi pogodbami, ki sta jih obe stranki podpisali, kakor tudi, da bosta izvrševali obveznosti iz teh pogodb.

Oba pogodbenika se obvezujeta, da v slučaju, če bi nastal spor, ne stopita v vojno, ampak mirno rešita vse spore, ki bi nastali med njima. Na podlagi vzorca razzodiščne mednarodne pogodbe, ki jo je izdalo tajništvo Društva narodov in priporočila poslednja skupščina Društva narodov, se je ugotovilo postopanje v slučaju razzodišča.

Glede bodočih sporov, ki niso pravnega značaja, se bosta podvrgli postopanju pred razzodiščem petih članov, ki bo imelo nalogo, da pomiri stranki. Če se komisiji ne bi posrečilo stranki pomiriti, se bo spor predložil Društvu narodov; če se ne bi strinjali, pa razzodišču, ki bi se sestavilo za ta slučaj.

Nesoglasja pri tolmačenju ali uporabi pogodbe se bodo rešila pred stalnim mednarodnim razzodiščem. Omenjeni postopek se ne bo porabil za spore glede krajevnega stanja, niti za tiste spore, ki so nastali pred skle-

nitvijo pogodbe, niti glede vprašanj, ki jih mednarodne pogodbe prepustajo izključni kompetenci posameznih držav.

Stalno mednarodno razzodišče bo odločilo o vprašanju, ali velja v konkretnem slučaju imenovano izjemno stanje.

Ta pogodba v nobenem pogledu ne slabša pravic in obveznosti visokih pogodbenikov, ki sta jih prevzela iz paktov Društva narodov ali iz pogodb, ki sta jih sklenili prej in ki so zabeležene pri Društvu narodov.

Pogodba velja pet let in stopi v veljavo po izmenjavi ratifikacijskih listin, kar se bo izvršilo v Atenah.

Delegaciji grške republike, ki je prisostvovala podpisu pogodbe, je bil na čelu grški zunanji minister Karapanos, ki je po podpisu pogodbe dal našim novinarjem daljšo izjavo, v kateri je zlasti podčrtal:

»Dne 17. marca smo podpisali v Ženevi konvencijo o jugoslovanskem prometu preko Soluna, ki izpolnjujejo konvencije iz leta 1923. Prijatelj-

ski pakt, ki je bil podpisan danes v Beogradu, predstavlja velik korak na potu h konsolidaciji odnošajev med Grčijo in Jugoslavijo. Po mednarodnih aktih v Ženevi je kraljevina SHS dosegla vse olajšave in svobodni tranzitni promet svoje trgovine preko Soluna. Danes podpisani pakt pa predstavlja krono naporov, ki so zasledovali utrditve medsebojnih prijateljskih odnošajev, ki so že od nekdanj obstojali med obema državama. Pakt, ki je docela v duhu načel in idej Društva narodov, je velevažen faktor miru in solidarnosti na Balkanu.

Vzajemna želja obeh držav, da se izogneta vojni, je našla izraza v posebni klavzuli. Istočasno potrjuje pakt stanje, ustvarjeno z mirovnimi pogodbami, ter dokazuje, da sta Grčija in Jugoslavija odločni pobornici miru.

Ni dvoma, da bo imela nova pogodba za nas blagodejne rezultate, zato pozdravljamo ta dogodek z iskrenim navdušenjem.

Razzodišče Zbornice TOI v Ljubljani.

Ministrstvo trgovine in industrije je pravkar odobrilo pravilnik »Razzodišča Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«. S tem je ustrezno ponovno izraženi želji trgovskih, obrtniških in industrijskih krogov, naj bi se poleg borznega razzodišča ustanovilo še posebno stalno razzodišče pri Zbornici TOI, ki bi reševalo spore iz poslov trgovskega, obrtnega in industrijskega značaja. Taka razzodišča so se po drugih pokrajinah obnesla prav dobro in so izpolnila vrzel, ki je nastala vsled tega, ker se gotove vrste spori ne morejo reševati pred borznim razzodiščem.

Da seznanimo naše interesente s predpisi glede postopanja pred tem razzodiščem, bomo v prihodnjih številkah našega lista priobčili pravilnik o zborničnem razzodišču. Tudi bomo ob tej priliki objavili imenik razzodnikov, izmed katerih mora vsaka stranka imenovati svojega razzodnika.

Zbornično razzodišče ima uradni naziv: »Razzodišče Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«. Za njegovo pristojnost je treba, da obe stranki o sklepu kupčije ali naknadno pismeno izjavita, da se za

primer spora podvržeta njegovi razzodbi in da vsaj ena izmed obeh strank obratuje v naši državi. Že v tožbi odnosno najkasneje v roku, ki ga določa razzodišče, mora vsaka stranka imenovati z imenika razzodnikov po enega razzodnika in njegovega namestnika. Ta dva izbereta z imenika tretjega razzodnika kot predsednika. To razzodišče razzoja na podlagi razzprave po svojem prostem preudarku končno veljavno. Razzodba se razglasi ali že v navzočnosti strank, ali pa se izda pismeno najkasneje v 8 dneh.

Zastopanje po pooblaščenih ali po odvetniku je dovoljeno.

Tožba se mora kolekovati po tar. post. 173 zak. o taksah. Tožnik mora že ob vložitvi tožbe plačati za tožbo in razzpravo pristojbino, ki se giblje pri pravnih do 10.000 Din od 40 do 200 Din, za višje zneske pa po 2% od vrednosti spornega predmeta, razen tega pa 1% za stroške manipulacije.

Zbornično razzodišče je že začelo poslovati in v kratkem se vrši že prva razzprava. Smatramo, da bo ta institucija lahko mnogo koristila našim gospodarskim krogom, ker smo prepričani, da bo njeno poslovanje dobro in ekspeditivno.

Dijaške počitnice in trgovci.

(Dopis ljubljanskega trgovca.)

Bližajo se velikonočni prazniki. Šole so že proste, učeča mladina sili na razne kraje, da izkoristi skoro teden dni prostosti. Razne skupine dijakov snujejo mnogokrat naravnost fantastične načrte, kam bi se dalo potovati in kako izkoristiti velikonočne počitnice. Malo je takih skupin, ki bi se pogovorile o bodočem delu. Glavna stvar je, da se spravijo knjige v kot in hajd na počitnice. Skupine, ki hočejo izkoristiti počitnice z obiski raznih krajev, so seveda v veliki stiski, kje dobiti za potovalne stroške potrebnega kritja. Naravno, da se obrnejo s polami do trgovcev, ki naj krijejo te stroške. Kakor da sploh ne bi bilo drugega izhoda iz te zadrege.

Tako vidimo v zadnjem času nebroj dijakov po trgovinah s polami v rokah, ki prosjačijo denarne zneske v kritje potovalnih stroškov. Go-

tovo ni človeka, ki bi mladini odrekal podpore, da spozna našo državo, toda kar se dogaja zadnje dni, to že presega vse mere. Komaj zapusti trgovino ena skupina, je pri vratih že druga in to se dogaja dan za dnevom, brez nadzorstva in posebnih priporočil vodstev šol. Mladina se spomni na rubricirane pole in jih prenaša od trgovine do trgovine. Zdi se mi, da ta pojav ne sloni na zdravih temeljih, ker se mladina s tem navaja k prosjačenju. Pred vojno so prosili podpore le abiturijenti, ki so imeli tudi potrebna dovoljenja in potrdila oblasti kakor tudi našega Gremija trgovcev. Danes vsega tega ni.

Prosjačenje takih podpora ima tudi svojo slabo stran. Nekateri trgovci dajo več ali manj, in to se navadno izkorišča od prosilcev na ta način, da očitajo trgovcu, ki ni dal večjega zneska, da bodo v bodoče kupovali le pri onem, ki je dal večji znesek. Taki očitki naše mladine segajo predaleč. Smatram za potrebno opozoriti na-

Načrt zakona proti nepošteni tekmi.

(Poročilo konzulenta g. dr. Jos. Pretnarja v plenarni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani dne 21. marca 1929.)

(Konec.)

Glede čl. 11., ki govori o grditvi, bi bilo prevdariti, ali ga ne bi kazalo izpopolniti s podobnim določilom, kakor ga vsebuje drugi odstavek čl. 10. čehoslovaškega zakona o nedopustni tekmi, tako da bi se glasilo: »Na enak način je postopati proti onemu, ki radi tekmevanja, ne da bi ga v to silila kaka posebna okolnost, ali če ne gre samo za stvarno strokovno kritiko ali pojasnilo, navaja nekaj resničnega v zavesti, da morejo njegove navedbe v znatni meni ogroziti kako podjetje.«

Na ta način bi se preprečili pogosti primeri nedopustnega tekmevanja, ki sicer resnična, toda v konkurenci čestjako učinkovita dejstva, n. pr. politično ali versko pripadnost konkurenta, uporabljajo zgolj z namenom, da tekmeča izpodrine, odnosno da izzove boljšot protivnjemu.

Temu primerno naj bi se izpopolnil člen 28.

Pravilno je, da v tretjem odstavku 11. člena načrt ne dela razlike med plačanimi in neplačanimi zaupnimi obvestili, kakor je to v čehoslovaškem zakonu.

Uporaba predpisov o zlorabi označenja in zunanjih uredb tujega podjetja (čl. 12. nač.) naj bi se ne razširila na naslov in zunanost naslovne strani knjig in drugih tiskarskih, gledaliških, glazbenih in kinematografskih del (člen 13.). Ta člen naj bi se obenem s členom 13., ki govori o nepravilni objavi dnevnih vesti in novosti, izločil iz zakona o nedopustni tekmi, ker spada v predpise o zaščiti avtorskega prava. Temu odgovarjajoče naj bi odpadel tudi tretji odstavek člena 29. in člen 30.

Določila člena 15. glede podkupovanja v konkurenčne namene so dobra.

V členu 16. pod naslovom »skršenje in izkoriščanje tajnosti v proizvodnji in trgovini« govori prvi odstavek o poslovnih tajnostih, drugi odstavek pa o tajnostih v proizvodnji ali trgovini. Ker se zakon nanaša ne samo na proizvodnjo in trgovino, temveč na gospodarsko poslovanje v obče, v katero spada tudi drugačno kakor trgovsko in proizvajalno delovanje, bi bilo domnevati, da tudi zaščite poslovne tajnosti ni nameraval omejiti izključno le na proizvajalno in trgovsko posle. Sedanje besedilo in naslov člena 16. in odgovarjajoče besedilo člena 32. te domneve ne dopuščata.

Predpisi proti nepošteni tekmi, stor-

še organizacije na pobiranje darov po šolski mladini in potrebno je, da se tozadevno ukrenejo potrebni koraki proti takim očitkom in prosjačenju. V bodoče naj bi Gremij trgovcev sam izdajal dovoljenja onim, katerim bi bilo z ozirom na koristnost takih potovanj dovoliti pobiranje darov, kajti nikakor ne gre, da se tolerira dosedanjo razvado da se trije dijaki kar zmislijo: mi gremo v Split, vzamejo pole v roke in hajd po trgovinah. Naša mladina, naj bi se raje v času počitnic poprijela knjig in ponovila učno snov, da ne bo ob koncu leta jok in žalost radi slabe kvalifikacije. Za ekskurzije je dovolj časa ob glavnih počitnicah.

(Kakor smo informirani, je Gremij trgovcev v Ljubljani vložil v tej stvari že vlogo na gosp. velikega župana. Op. ured.)

jeni s strani pomožnega osebja in njegovega izrabljanja po drugem tekmeču (člen 17. nač.) so dobri.

Glede administrativno-pravnih predpisov za pobiranje nedopustne tekme (čl. 41. do 57.) bi bilo pripomniti sledeče:

V členu 41. vsebovana določba, da se more naredbenim potom predpisati prodaja blaga samo v določeni enotah in številu, meri, teži ali samo v določeni opremi in z določeno označbo, je predvsem umestna.

Vprašanje razprodaje in prodaje s popustom (člen 42. in 43. nač.) ni urejeno tako, kakor bi bilo potrebno, da se prepreči zloraba in izigravanje.

Sedaj veljajo v nekaterih pokrajinah posebni zakoniti predpisi za razprodaje, n. pr. za Slovenijo in Dalmacijo zakon z dne 16. jan. 1896, drž. zak. št. 26. Te zakonske predpise bi bilo treba izrecno ukiniti, mesto njih pa razprodaje urediti docela v zakonu o nedopustni tekmi. Izkušnja kaže, da se ravno z razprodajami in prodajami s popustom jako mnogo greši proti dobri trgovski običaji. Zato bi bilo treba te predpise pooprčiti.

Člen 43. naj bi se glasil: »Končna razprodaja je razprodaja celokupne zaloge blaga v podjetju. Ta razprodaja se dovoljuje le, če je prosilec obratoval dotlej nepretrgoma vsaj tri leta in če opušta obrt.

V tem primeru je smatrati prošnjo za razprodajo kot odjavo obrta z zadnjim dnem razprodaje, kar se ima zabeležiti pri oblasti, ki je izdala obrtno pravico.

Izprememba firme, prenos podjetja na drugo osebo ali priselitev v drugi kraj se ne smatra za opustitev obrta.

Ne glede na dobo obratovanja se more razprodaja izjemoma dovoliti v primeru smrti lastnika podjetja, ali vsled nastopa elementarnih neugod.

Členu 44. naj bi takoj sledile določbe člena 46. s sledečimi izpremembami:

Rok v tretjem odstavku tega člena je določiti na 14 dni. Osmemu odstavku je dostaviti: »in dan pričetka in konca razprodaje«.

V členu 47. načrta določeni šestmesečni rok je skrajšati na tri mesece, izjemno podaljšanje pa dovoliti še za tri mesece.

Tudi za prodajo s popustom, sezijske, okazijske in tem podobne prodaje (člen 47. nač.) naj se predpiše dovoljenje zbornice (komore). Popust mora znašati najmanj 10 % in vse vrste blaga, ki se prodajajo v trgovini, morajo biti označene s ceno, od katere se odbija popust. Tudi prodajo solda (ostankov) je šteti semkaj.

Prvemu odstavku čl. 48. načrta bi bilo dodati, da je vtihotapljanje novega blaga v razprodajno zalogo (Nachschieben) strogo zabranjeno.

Predpisi člena 54., ki govori o pozivanju na izvor blaga iz stečajne mase ltd., naj veljajo tudi za blago iz zastavljalnice in carinskih licitacij.

V določbah glede administrativnih kazni (čl. 57. načrta) naj se določi kazen mesto od 50 do 10.000 Din na 1000 do 50.000 Din, za vtihotapljanje (Nachschieben) blaga v razprodajno zalogo pa gori navedena denarna kazen in obenem zaporna kazen od 7 dni do treh mesecev.

Globe iz kazni, ki jih izreka politično oblastvo, naj se stekajo v fond za pospeševanje strokovnega šolstva dotične oblasti (velikega županstva).

Glede določb poglavja o civilno-pravni zaščiti (glava I., drugi del) bi bilo pripomniti k členu 24., da je besedilo člena 23., prvi odstavek a) čehoslovaškega zakona boljše in naj bi se zato povzelo. Zastaranje za odškodninsko tožbo je treba šteti od dne, ko je bilo storjeno dejanje. Dan, ko je nastopila škoda, bo težko določiti, ker se često začne pojavljati škoda postopoma.

Pri določbah o kazensko-pravni zaščiti (glava II., drugi del) je treba v besedilu, n. pr. člen 34., odstavek drugi, vpoštevati, da imamo že novi kazenski zakon. Nadalje bi bilo spraviti kazenske določbe v sklad s predpisi kazenskega zakona, ki v členih 301., 325., 342., 367. in 366. tudi govori o primerih nepoštene tekme. Sicer utegne nastati kolizija.

Prosim, da zbornica vzame to poročilo na znanje ter sklene, da se v zmyslu tega poročila in v njem vsebovanih predlogov poda ministrstvu trgovine in industrije izjavo o načrtu zakona proti nepošteni tekmi.

Občni zbor trgovskega gremija v Mariboru.

V soboto, dne 23. marca se je vršil občni zbor mariborskega gremija, katerega je vodil načelnik g. Weixl, ki se je uvodoma spominjal lani umrlih članov in konstatiral, da je dosegla gospodarska kriza v prošlem letu svoj višek in gleda trgovstvo zategadelj z največjim zaupanjem v nove, dne 6. januarja nastale razmere. Poročilo o gremijalnem delovanju in blagajniškem stanju je bilo vsem članom dostavljeno obenem z vabilom in številne akcije dokazujejo, da je bilo poslovanje gremija tudi lani na svojem mestu. Pozdravil je obrtnega referenta mag. svetnika g. Rodoška, nadzornika g. Založnika kot zastopnika velikega župana, zastopnike pomočniškega zbora z načelnikom g. Vriskom, zastopnike časopisja in končno vse došle gremijalne člane, od kojih je pa bilo navzočih komaj ena desetina, kar kaže, da trgovstvo ne posveča potrebnega zanimanja za svoje stanovske organizacije. Gospod načelnik omenja pritožbo uprave »Trgovskega lista«, ki ima med mariborskimi trgovci mnogo premalo naročnikov in priporoča, da bi se vsi trgovci oklenili svojega stanovskega glasila, ki edino v vseh trgovskih panogah energično zastopa naše interese, razen tega pa prinaša vse za pouk trgovstva potrebne stvari. — Ker se k poročilu nihče ne oglasi k besedi, je bil na predlog računskih preglednikov izglasovan absolutorij gremijalnemu načelstvu.

Nato so se izvršile volitve enoletnih funkcionarjev in so bili izvoljeni kot pregledniki računov gg. Kaučič in Strauss, kot odposlanci k pomočniškemu zborovanjem gg. Klanjšek, Rosina, Weiler in Oset, predsednikom trgovskega razsodišča pa gosp. Pinter.

Prečitali so se nato došli pismeni predlogi, in sicer: predlog gremijalnega odbora, da se letos odpove pomočniškemu zboru kolektivna pogodba iz leta 1922, ki ne odgovarja več današnjim razmeram, dalje predlog šolskega odbora ter predlog gosp. Feldina glede omejitve števila vajen-

cev, ki je povzročil dolgo in živahno debato in se je izpremenil v sledeči sklep: 1. da smejo imeti trgovci do enega pomočnika po 1 vajenca, vsi drugi pa v nikakem slučaju več nego 2 vajenca; 2. da je vsak učni gospodar dolžan obdržati svojega vajenca najmanj 6 mesecev po prestani učni dobi kot pomočnika, ako se pa tega ne drži, mu more gremij v sporazumu z obrtno oblastjo prepovedati sprejem novega vajenca; 3. da oni trgovci, ki se niso sami izučili trgovine, bodisi da obratujejo s poslovojni ali brez njih, v bodoče ne morejo sprejemati vajencev in 4. da mora vsak novovstopivši vajenec predložiti gremiju zdravniško spričevalo, da je telesno in duševno zdrav. Prva dva predloga sta bila sprejeta soglasno, tretji pa proti nemu glasu.

Zadružni inšpektor g. Založnik s toplimi besedami pozdravlja storjene sklepe glede šolske predizobrazbe in omejitve števila vajencev, kar spričuje umevanje trgovstva za vzgojo dobrega trgovskega naraščaja, ki izpodbija splošno domnevo, da ima služiti trgovcu vajenec samo kot brezplačen sluga ali hlapec, in izjavlja zagotovilo, da bodo oblasti v polni meri podpirale to stremljenje.

Nato obča predsednik g. Weixl obširno poročilo o svojem 10 letnem poslovanju, ki se je z velikim odobravanjem vzelo na znanje in mu je trgovstvo po govornih gg. Skrabl-na in Fr. Majer-ja izreklo za njegovo uspešno delovanje vsestransko zahvalo. Poročilo g. Weixla vsebuje tudi pregledno in lepo zgodovino trgovskega delovanja in gibanja v Mariboru, priča o mnogih koristnih akcijah, ki jih je podvzel g. Weixl v prosep slovenske trgovine v Mariboru in bodemo zato v prihodnji številki našega lista priobčili vsaj kratek izvleček iz tega poročila.

Zanimivo in skrbno sestavljeno je tudi tiskano poročilo gremijalnega tajnika g. J. Zidanška. Tudi iz tega bogatega poročila priobčujemo v prihodnjih številkah nekaj zanimivih odstavkov.

Davka prosto dotiranje specialnih fondov pri odmeri družbenega davka.

Vprašanje odpisov in davka prostega dotiranja raznih specialnih fondov je v novem zakonu o neposrednih davkih zadovoljivo rešeno.

V § 83 št. 7 novega zakona je skoro dobesedno sprejeto besedilo vstrenjih določil bivše avstrijske, sedanje avstrijske in čehoslovaške zakonodaje.

Zakoniti položaj se torej ni izpremenil, pač pa se je izpremenila interpretacija, ki jo, glede teh dotacij, predpisuje pravilnik k zakonu o neposrednih davkih. Po dosedanji judikaturi in predpisih se določilo: »druge poslovne izgube, kolikor so že nastale v poslovanju ali se morejo zanesljivo pričakovati že naprej kot posledica poslovnih razmer« ni tako razlagalo, da se mora pričakovati že določena konkretna izguba, ampak se je upoštevalo, da se morejo izgube v vsakem podjetju pripetiti vsak čas in da je torej tudi pri vsvarjanju fondov za kritje takih izgub ozirati se na trgovski običaj, da se za pričakovane izgube, čeprav še niso vidne, rezervirajo obsegu poslovanja in možnosti izgube primerna sredstva v posebnih fondih.

Nasprotno pa določa pravilnik k novemu zakonu o neposrednih davkih, da se smejo davka prosto rezervirati samo oni zneski izgub in zmanjšave vrednosti, ki so se pojavile v dotičnem poslovnem letu ali v katerem so nastale razmere, iz katerih je moči zanesljivo sklepati, da se te izgube brezdvomno dogode.

Razlika med dosedanji predpisi in novimi predpisi obstoji torej v tem, da so bila do sedaj dopustna rezerviranja tudi za pričakovane izgube, čeprav še niso bile vidne, dočim se po novih predpisih smejo

upoštevati izgube samo v toliko, v kolikor so v dotičnem poslovnem letu že nastale in se more zanesljivo sklepati, da take izgube brezdvomno nastanejo. Novi predpisi zahtevajo torej že konkretno podlago za rezerviranje, na primer, da je pri dotiranju fondov za izgubo dubioznih terjatev izterljivost gotovih terjatev že v dotičnem poslovnem letu ogrožena.

Tako ozkosrčno stališče ni v skladu s trgovskimi običaji. V kupčiji se nikdar ne more vedeti naprej, kakšne nesreče se utegnejo pripetiti. Z narodno-gospodarskega stališča je povsem upravičena zahteva, da se ne razdeli vsakokratni dobiček, ki je razpoložljiv, ampak da se ga rezervira za nepričakovane nesreče. Rezerviranje bi morala država za okrepitev podjetništva podpirati, ne smela bi ga oteževati. Rezervirane fondove vodijo finančne direkcije v točni evidenci in je njihova poraba za druge nego določene namene brez naknadnega plačila davka itak nemogoča. Že s to evidenco so interesi finančne uprave zadosti zavarovani. Rezerviranja naj bi se tudi v bodoče omejevala samo v toliko, da se ne rezervirajo višji zneski nego so primerni po obsegu poslovanja in po možnosti izgube z ozirom na gospodarski položaj.

Zbornični član g. A. Krejči je to vprašanje sprožil na zadnji zbornični plenarni seji in predlagal, da se zbornica obrne na generalno direkcijo davkov s prošnjo, naj izda avtentično interpretacijo točke 9, št. 7 pravilnika k členu 83. v tem zmyslu, da so davka prosta rezerviranja za pričakovane izgube dopustna, akoprem izgube še niso vidne, pa se more po obsegu poslovanja doumevati, da utegnejo z ozirom na gospodarski položaj v doglednem času nastati.

Zbornica je predlog g. Krejčija soglasno sprejela.

Predsedstveno poročilo o delovanju Zbornice TOI.

(Poročilo o važnejših zborničnih akcijah, ki ga je podal zbornični predsednik g. Ivan Jelačin ml. v plenarni seji dne 21. marca t. l.)

(Nadaljevanje.)

Samoupravne finance.

Po tej naredbi se ima vršiti revizija vseh občinskih taks in trošarin in je njih višino treba spraviti v sklad z načeli, po katerih ne bodo imele značaja prohibicije in tudi ne bodo škodljivo vplivale na proizvodnjo in promet z imovinami, katerih neoviranemu razvoju je treba posvetiti največjo pozornost.

Finančno ministrstvo je s tem, kakor vidite, zavzelo stališče, ki ga je zbornica vedno in poudobno zastopala. Imamo moralno zadoščenje, da je bilo naše stališče pravilno, le žal, da se ni že poprej in v večjem obsegu upoštevalo.

Ta načela je zastopala zbornica tudi v svoji izjavi, ki jo je podala na poziv komisarja ljubljanske občine glede proračuna mesta Ljubljane za leto 1929. Tu je zbornica posebno poudarila potrebo stabilizacije osebnih izdatkov, omejitve gradbe stanovanjskih hiš v breme mestne občine in se izjavila proti najemanju novih posojil v to svrhu, ker predstavlja že dosedanja akcija trajno letno neproduktivno obremenitev proračuna za Din 1.660.231.— Zbornica se je izrekla obenem proti povišanju obstoječih mestnih trošarin in uvedbi luksuznega davka, ker bi to na eni strani podraževalo življenje, na drugi pa oteževalo trgovski promet.

Enaka načela štednje je uveljavil finančni minister tudi glede oblasti deloma že za tekoče leto. Pri odobritvi proračuna ljubljanske oblasti je odredil znižanje državne takse iz tarifne postavke 61 taksnega zakona od 200 do 50 %, pri proračunu mariborske oblasti pa je odredil, da se trošarina, predvidena na uporabo električne struje, zniža na višino lanskih taks in da se taksa za strujo za industrijska podjetja zniža na 50 %, da se črta davščina na zaposlitev inozemskih delavcev in taksa na reklamo, nadalje da se oblastna doklada k državni taksi na tekoče račune zniža na 100 % državne takse, da se taksa na gostilniško in kavarniško pravico zniža na 50 % državne takse, da se vsi sloji enakomerno obremenijo, da se doklada na davek družtev, obvezanih na javno polaganje računov v zmyslu čl. 101 finančnega zakona, za leto 1928/29 zniža od 50 % na 25 %. Torej je tudi v tem oziru obveljalo stvarno stališče zbornice.

Za sloboden promet s soljo.

Na mnogobrojne pritožbe radi neprilike, ki jih povzročajo sedanji sistem zakupodaje soli, je naslovila zbornica na upravo monopolov spomenico, v kateri je predlagala, da naj se sedanji dvotirni sistem prodaje soli s 1. januarjem bodočega leta ukine in upelje samo produkcijski, odnosno uvozni monopol, dočim naj bi bila trgovina slobodna. Maksimiranje cen naj bi se odpravilo, ker sedanji način zakupništva samo otežuje promet in povzroča neprilike, ki so dajale opetovano povod pritožbam interesentov na zbornico. Za primer, da se prvotni predlog ne bi mogel uvaževati, je stavila zbornica alternativni predlog, da se opusti sedanji sistem delitve države na 35 zakupnih področij, in zahtevala, da tvori celo ozemlje države en sam zakupniški rajon z enakim prodajnim procentom tako, da bi se neovirano lahko vršil izmenični promet med posameznimi oblastmi in bi bila Slovenija preskrbljena z zadostno množino mineralne soli.

Prometne težkoče.

Izredna zima je v toku zadnjih mesecev umrtvila skoro ves blagovni promet. Železnica se je morala omejiti na prevoz najnujnejših pošiljav živih in sredstev za kurjavo ter razsvetlavo, prevoz ostalega blaga

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Ležnik, Maribor, Cankarjeva 26

dosežete s prodajo **MAGGI**-jevih izdelkov za juhe.

za vzhodne železniške direkcije pa je bil v drugi polovici februarja popolnoma ukinjen in se je na zbornično intervencijo obnovil šele 3. marca t. l. Silni mraz je povzročil veliko podražitev industrijske in obrtne produkcije. Večina obratov z vodnim pogonom je morala ustaviti, odnosno znatno omejiti delo. Produkcija je padla pri mnogih panogah industrije na eno petino pod normalo, dočim so morala podjetja tudi pri ustavljenih obratih plačevati delavstvo po pogodbi. Z izrednimi težkočami so se borili posebno rudniški obrati. Železnica je imela samo v območju ljubljanske direkcije vsled mraza nad 1300 vročih osi in nad 700 drugih defektov, povzročenih večinoma vsled hude zime. To je izzvalo začetkom marca občutno pomanjkanje odprtih vagonov. Zbornica je zato intervenirala, da se pospeši popraviljanje defektov voz in nujno dotirajo železniške delavnice s potrebnim materialom za te svrhe, da bi moglo gospodarski krogi z interzivnejšim delom vsaj deloma nadoknaditi izgube vsled zastoja prejšnjih mesecev.

Izpolnitev železniških naprav in modernizacija prometa.

V zmislu resolucije zadnje plenarne seje je zbornica predložila prometnemu ministru obširno spomenico o najnujnejših potrebah železniškega prometa v Sloveniji. Med temi predlogi je zbornica posebno poudarila potrebo zagotavljanja nadaljnjih kreditov za preureditev postaje Zidani most in pospešitev oddaje gradbe betonskega železniškega mostu, nadalje nujnost gradbe drugega tira na progi Zidani most — Zagreb, ker je sedaj obremenjena z 39 rednimi vlaki dnevno, v odseku Zaprešič — Zagreb pa še z nadaljnjimi 14 vlaki in povzroča preobremenitev vedno občutne zakasnitve.

Nadalje je Zbornica v tej spomenici predlagala modernizacijo našega železniškega prometa potom uvedbe motornih vozil in tirnih avtobusov, ki so v sosednjih državah že upejani, in končno preureditev železniške postaje v Ljubljani. Zbornica je urgirala tudi otvoritev tranzitnega prometa na prekmurskih progah preko Hodoša in Dolnje Lendave, da bi dobila tako Slovenija preko Madžarske cenejšo prometno zvezo s Čehoslovaško. **Povdarili smo potrebo decentralizacije železniške uprave, posebno v komercialnem in ekonomskem oziru in prosili, da se čimprej imenujejo člani posvetovalnih odborov pri železniških direkcijah in tako omogoči tesno sodelovanje gospodarskih krogov z železniško upravo.** V zmislu sklepa zadnje plenarne seje smo predlagali normaliziranje ožkotirne železnice Poljčane—Konjice—Zreče, revizijo pristojbin za vzdrževanje industrijskih tirov in zakup ležarinskih prostorov. Pozneje je zbornica s posebnimi vlogami intervenirala pri prometnem ministru radi oddaje zemljišča in zgradbe tirnih naprav za carinska skladišča v Ljubljani, radi prodaje starega železa in dostavljanja vagonov za izvoz lesa. Končno je zbornica intervenirala tudi v zadevi oddaje dobav železniškega materiala, katerega licitacija se je vršila dne 10. marca t. l. v Beogradu, domačim tvrdkam. Med tem materialom je bilo poleg drugih naprav za Slovenijo predvidenih 11 novih mostovnih tehtnic in sicer na postajah Sevnica, Dravograd, Dovje, Stična, št. II, Račje, Fram, Videm-Krško, Murska Sobota, Ljutomer, Ormož in Čakovec, kar bo za promet v teh krajih važna pridobitev. Nadalje je zbornica intervenirala, da se v vseh krajih, kjer so postaje znatno oddaljene od krajev, kakor so na primer Črnomelj, Kamnik, Kočevje, Laško, Metlika, Rogatec, Slovenj-

gradec, Slovenska Bistrica, Škofja Loka, Trbovlje, Zagorje, priključijo kolodvori na krajevna telefonska omrežja, da bi imeli interesenti možnost hitrega obveščanja v prometnih zadevah.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

NAŠA ZUNANJA TRGOVINA V JANUARJU.

Generalna direkcija carin je izdala te dni statistiko našega uvoza v januarju in nam je sedaj mogoče pregledati razvoj naše trgovinske bilance v prvem mesecu t. l. V januarju smo uvozili 93.292 ton (v januarju 1928 82.365 ton) v vrednosti 560.7 milijona Din (591.9 milijona Din). Po količini se je naš uvoz napram januarju pr. l. sicer povečal za 13.3%, po vrednosti pa je nazadoval za 30.9 milijona Din ali 5.2%. Navzlic nazadovanju uvoza pa je bila naša trgovinska bilanca v januarju močno pasivna. Kakor smo že svoječasno poročali, smo v januarju izvozili le za 425.7 milijona Din, zato je bila naša trgovinska bilanca v tem mesecu pasivna za 135 milijonov Din.

Glavni predmeti našega uvoza v januarju so bili: sirov bombaž (18.3 milijona Din), bombažno predivo (50.7), bombažne tkanine (59.1), železo, nepredelano in polizdelki (7.7), železna pločevina (7.2), tračnice in železniški material (17.8), razni izdelki železa (22.1), ovčja volna (5.4), volneno predivo (5.7), volnene tkanine (24.8), svilene tkanine (11.2), svileno predivo (4.8), petrolej (4.0), sirova nafta (8.0), sirove kože (8.8), čevlji (2.7), kava (19.6), riž (13.2), premog (9.7), rastlinska olja (4.5), oljno seme in razno drugo seme (16.4), vreče (6.0), limone in pomaranče (5.0), stroji in aparati (67.5), elektrotehnični predmeti (14.4), prevozna sredstva (9.4), tiskarski papir (6.2).

Iz naših organizacij.

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent zbornice v torek dne 2. aprila t. l. od 8 do 12. ure predpodne v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. v Celju, Šavinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele kako pojasniti ali svet v zadevah, katere zastopa zbornica, se vljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

RAZNO.

Ministrstvo zunanjih zadev v Beogradu je potom konzulatov objavilo v vseh važnejših svetovnih časopisih notice o letošnjem ljubljanskem velesejmu. To dejstvo kaže, kakšno važnost polaga vlada na to ustanovo, ki dela nesebično v korist našega celokupnega narodnega gospodarstva.

Splošna jugoslovanska bančna zveza je svoje delovanje postavila lani na širšo podlago. Razdelila bi lahko dividendo, pa je ne bo, temveč bo porabila dobiček za okrepitev rezerv itd. Čistega dobička je imela zveza 4.120.000 Din.

10. trgovinski sejem v Bruslju se vrši letos od 10. do 24. aprila.

Dražba ladjedelnice v Kraljevi se bo vršila dne 15. aprila t. l. Natančnejša poglobljena in pogoji so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

»Europa« zgorela. — Severonemški Lloyd si je po vojski končno opomogel in je pričel z velikimi gradbami. V delu sta bila tudi velikana »Europa« in »Bremen«. Prva je začela te dni goriti in so bila vsa reševalna dela zaman. Požar je bil tako močan, da so morale vse ladje, tam blizu se nahajajoče, iti proč. Ladja je zgubljena.

Teden na Ljubljanski borzi

Devizno tržišče.

V prošlem tednu je bil devizni promet na Ljubljanski borzi za cel. milijon manjši od predzadnjega (14.56 milj. Din) ter je dosegel v celem 13.638 milijona dinarjev. Največji dnevni devizni promet je bil na borznem sestanku v sredo (21. t. m.), kajti znašal je eno tretjino celotedenskega prometa. Nazadovanje deviznega prometa je pripisati v prvi vrsti dejstvu, da je v minulem tednu radi torkovega praznika odpadel en borzni sestanek. Narodna banka še vedno ni dajala devize Dunaj, izvzemši tečaja za blago. Tudi njena intervencija je bila v pretečenem tednu manjša, s katera je krila dobro tretjino skupnega deviznega prometa in to v glavnem devizo na Curih, v manjši meri devize na Berlin in Prago, deloma London in malenkost Pariza. Nasprotno se je v preteklem borznem tednu pojavilo obilo privatnega blaga, ki je krilo potrebo in sicer največ v devizi na Newyork, za tem v devizah Trst, Dunaj in malenkost v devizi na Budimpešto. Dalje je bilo tudi privatno precej zaključenega Londona, Curiha in Prage ter nekaj zaključkov v devizah Berlin in Pariz.

Tečaji niso kazali znatnejših sprememb. Dočim so ostali Curih popolnoma, Berlin in Amsterdam pa deloma neizpremenjeni, se je tečaj devize na Dunaj v drugi polovici tedna znatno okreplil; tečaj Pariza pa oslabil. Tečaji ostalih deviz, tako predvsem Bruslja, Budimpešte in Prage so stalno valovali, London se je sredi tedna okreplil in šele proti koncu tedna nekoliko popustil.

Efektno tržišče.

Edini manjši zaključek je bil (21. t. m.) v delnicah Kranjske industrijske družbe in sicer po tečaju 275 dinarjev.

V notacijah je beležila tečajnica nekaj sprememb; tako je Ljubljanska kreditna banka 20. t. m. notirala denar 127, dočim je bil 18. t. m. njen tečaj za denar 126. Nasprotno pa so delnice Tvornice za dušik, Ruše precej popustile, 18. t. m. so še notirale denar 260, blago 280. 20. t. m. pa je bil njih tečaj denar 240, blago 250.

Sicer je položaj na efektivnem tržišču povsem neizpremenjen.

Lesno tržišče.

Ta teden se je prodalo nadaljnjih 15 vagonov okroglega, gladke bukovine za Švico. Rabijo se pa za Švico še nadalje večje množine tega lesa in sicer 4 m dolgi, od 30 cm naprej popolnoma brezhibni hlodi, za Italijo pa od 3 m dolžine naprej, od 25 cm premera naprej I., II.

Zaključilo se je 15 vagonov testonov; s tem zaključkom se je začela letošnja sezona v izvozu testonov, vendar se išče v tej sezoni samo široko blago tako, da je 1/2 blaga ozka, 1/3 široki od 8 col naprej. Za Sušak se je zaključilo 3 vagona hrastovih podnic, 5 vagonov parjene bukovine ter 7 vagonov tramov.

Iščejo se:

testoni, 20 mm, media 23, I., II., III., z do 20 % ozkih (4 in 5 col), fco vagon, prihod Sušak pristanišče; jesenovih plohi in sicer: 4.50 m³ od 40 do 50 mm in 4.50 m³ pa od 60 do 80 mm, od 4 m naprej, od 25 cm naprej; remeljini: dolž. 4.50 m, 70/70 3 m³, 5 m, 60/60 2 m³, 70/70 9 m³, 80/80 4 m³, 6 m 60/60 2 m³, 70/70 7 m³, 80/80 3 m³; remeljini, 4 m dolgi: 3.5/7, 3; 4/4, 3; 5/5, 3; 6/6, 3; 7/7, 15, 8/8, 4, 9/9, 2; 10/10, 2; ca. 200 m³ hrastovih bonles-ov od 35 cm prem. naprej, od 2.50 do 6 m dolž. in v debel. 70, 80, 100 in 120 mm, fco vag. Sušak pristanišče; ca. 200 m³ hrastovih plohov Ia, ostrorobih, paralelnih, očeljenih, v debelinah od 60 do 150 mm, od 20 cm širine naprej, s čim širšo medio, od 2-6 m dolžine, z toleranco 15 % od 1-1.90 metra, po možnosti suho blago, fco vagon Sušak pristanišče.

Tečaj 22. marca 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.82
Berlin 1 M.	13.495	13.525
Bruselj 1 belga	—	7.909
Budimpešta 1 pengő	—	9.9262
Curih 100 fr.	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šiling	7.9894	8.0194
London 1 funt	—	276.48
Newyork 1 dolar	56.74	56.94
Pariz 100 fr.	221.63	223.63
Praga 100 krón	168.33	169.13
Trst 100 lir	—	298.26

Vrednote: Obveznice: Invest. posojilo iz F. 1921, bl. 87-25 Din. Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje, denar 158 Din; Ljublj. kreditna banka, Ljubljana, denar 128 Din; Prva hrvaška štedionica, Zagreb, denar 850 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana, denar 170 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Zdruč. papirnice Veveč, Gorčane in Medvode d. d., Ljubljana, denar 120 Din; »Stavbna družba« g. g., Ljubljana, denar 50 Din; »Šeširc«, tovarna klubukov d. d., Škofja Loka, denar 105 Din; Tvornica za dušik d. d., Ruše, denar 250, blago 260 dinarjev.

Les: Smreka—jelka: Hlodi I., II., monte 1 m³ Din 260—300; brzojavni drogovi 250 do 280; bordonali merkantilni 820—850; trami merkantilni 260—300; škorete, konične, od 16 cm naprej 600—650; škorete paralelne, od 16 cm naprej 660—700; škorete, podmerne, do 15 cm 500—550; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 550—600; deske-plohi, par., od 16 cm naprej 580—630. Bukve: deske-plohi, naravni, neobrobjeni 490—510; deske-plohi, naravni, ostrorobi 750—1000; deske-plohi, parjeni, neobrobjeni 650—900; deske-plohi, parjeni, ostrorobi 1000—1250; testoni 500 do 550; tavolete 1200—1250. Hrast: hlodi I., II. 450—700; bordonali 1300—1500; deske-plohi, neobrobjeni, boules 1300—1600; deske-plohi, neobrobjl. merkantil. 650—1150; deske-plohi, ostrorobi (podnice) 1200—1350; frizi 1050—1250. Drva: bukova 22—24; hrastova 20—23. Železniški pragovi: 2.60 m, 14x24; hrastovi 50—55. Oglje: bukovo za 100 kg 85—90.

Zito: Pšenica: bačka: 80 kg, 20% primesi, prompt. dob., mlev. voz., sl. post., plačilo v 30 dneh, 302.50—305; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska voz., slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh, 307.50—310; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozovna, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 310—312.50 Din. Koruza: »la plata«: dobava meseca maja, zacarinjeno, slov. postaja, 325 do 327.50; »la plata«: dobava meseca junija, zacarinjeno, slov. postaja, 320 do 322.50; »la plata«: dobava julij in avgust, zacarinjeno, slov. postaja, 312.50 do 315 Din; bačka: času primerno suha, promptna dobava, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh, 322.50 do 325 Din; bačka: času primerno suha, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh, od 330 Din do 335 Din. — Ječmen: baranjski, pivovarski, 68/69 kg, 345—347.50; bački, ozimni, 67/68 kg, 330—332.50 Din. — Oves: bački, slovenska postaja, navadna vozovna, 305—310. — Moka: pšenična Og: fco Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 425—430 Din.

Tendenca: les: neizpremenjena; deželni pridelki: mirna.

Zaključki: les: 12 vagonov; deželni pridelki: 10 vagonov; drugo: — vagonov.

Ponudbe in povpraševanja.

I. van Leer, Wien I., Gauermann-gasse No. 2 (Ecke Getreidemarkt), želi stopiti v kupčijske stike s tukajšnjimi izvozniki jamskega lesa, dalje se zanima tudi za tvornice, ozir. podjetja, ki izdelujejo zaboje.

M. Goković, trgovačka agencija, Beograd, Kursulina ul. 21, želi stopiti v zvezo s tukajšnjimi tvrdkami, ki izdelujejo zobotrebce.

Antonio Ferrini, Antichità, Via Zamboni 10, Bologna, želi stopiti v trgovske zveze s tukajšnjimi podjetji, ki bi mu mogla dobaviti oglje, pa tudi les.

Rag. Gaetano di Gregorio, perito commerciale, Catania, Via Pozzo Mulino No. 22, želi stopiti v kupčijske stike s tukajšnjimi izvoznimi tvrdkami za les.

PO SVETU.

Brazilijska bo v svrhu stabilizacije valute najela posojilo 15 milijonov funtov.

Credito Italiano d. d. izkazuje za preteklo leto 50,778.000 lir čistega dobička in razdeljuje 8-odstotno dividendo.

Newyorška efektna borza šteje sedaj 1134 članov; sme jih sprejeti še do števila 1375.

Standard Oil Co of Indiana je imela lani nad 77 milijonov dolarjev čistega dobička proti 30 milijonom v letu 1927. Dividend bodo razdelili 32,400.000 dolarjev, rezervni sklad bodo dvignili na 156,500.000 dolarjev.

Nizozemska banka je zvišala obrestno mero od 4½ na 5½%. Dosedanja obrestna mera je bila v veljavi od 13. oktobra 1927.

Mednarodno znižanje carine na les bo predlagal v Zenevi Finec Procope. Veljavno naj bi bilo za vse člane Zveze narodov.

Poljska sladkorna industrija je kampanjo šele sedaj zaključila. Producirala je v preteklem letu 793.000 ton surovega sladkorja (za 200.000 ton več kot v letu 1927) in 714.000 ton rafinadnega sladkorja (+ 100.000 ton).

Avtomobilna tvrdka Chrysler je dvignila čisti dobiček od 19,490.000 v letu 1927 na 30,990.000 v letu 1928.

Rusija bo najela notranje premijsko posojilo v znesku 50 milijonov rubljev za dobo 10 let.

Tvrdka Škoda bo vpeljala v juniju nov avtomobilni tip na trg. Cena še ni določena, ker kalkulacije še niso izvršene.

Glode reparacijskih datatev poročajo iz Pariza, da Francija s svojimi zahtevami odnehuje, dočim so Jugoslavija, Belgija in Anglija svoje zahteve zvišale.

Štiri velike vlačilce za malo obrežno plovbo je naročila naša vlada v Hamburgu.

Položaj na jugoslovanskem trgu usnja se je s pomladjo zelo zboljšal. Prejšnje mrtvilo je premagano in se vrši kupčija sedaj zopet v normalnem obsegu. Dežela naroča zelo veliko, potreba se je hitro pomnožila. Cene za surovo usnje so se stabilizirale in prav tako cene izgotovljenega blaga. Stalno narašča povpraševanje po finem barvanem usnju za čevlje.

V industriji umetne svile se pripravljajo mednarodni sporazumi glede fiksiranja cen; dogovorov se udeležujejo Courtaulds, Glanzstoff, Snia Viscosa itd.

Francoski urad za kovinske polfabrike bo zvišal cene s 1. julijem za 30 frankov pri toni.

Baker je dospel že na 24½ cents; meja hausse bi se dala sicer teoretično izračunati, v praksi pa to nič ne pomeni.

Češkoslovaška papirna organizacija, ki je bila doslej le rahla, se je spremenila v trdno zvezo. Uredili bodo skupni prodajni urad.

Japonska kaže veliko zanimanje za izvoz v Jugoslavijo. Seveda bi bili potrebni novi trgovski dogovori, ki bi dali Jugoslaviji poleg vloge importerke tudi vlogo eksporterke. Japonski uvoz bi obsegal v prvi vrsti tekstilno blago.

Portugalska banka je znižala obrestno mero, nespremenjeno že od 26. julija 1926, na 7½%.

Nova carinska tarifa v Turčiji obremenjuje inozemsko uvozno blago s 30 do 100% njegove vrednosti. Tozadevni zakonski načrt je predložen turški narodni skupščini.

Kovine v Južni Afriki. Vrednost rudnin (kovin) in premoga v proizvodnji leta 1928 je bila sledeča: zlato 43,982.000 funtov, srebro 124.000 funtov, ozmiridij 86.000, platina 241.000, premog 3 milijone 698.000, baker 603.000, cin 269.000, druge kovine 506.000, skupaj v okroglem številu 49,509.000 funtov. Vidimo, da zlato daleko nadkriljuje vso drugo proizvodnjo. O zlato smo priobčili tudi že poseben daljši članek, ki nam pravi, da producira Južna Afrika že nad polovico vse svetovne proizvodnje zlata.

Nikelj. Mednarodna družba niklja je dosegla lani 12,400.000 dolarjev čistega dobička proti 6,060.000 v letu 1927. Razdelila bo 4,900.000 dolarjev dividende, ostali znesek 7,500.000 dolarjev bodo prenesli na novi račun. Poročali smo svoj čas, da se je ta družba fuzionirala 1. januarja z znano kanadsko družbo Mond Nickel Co. Družba kontrolira večino nikljeve svetovne proizvodnje.

Citroën in General Motors. Pisali smo, da si hočejo General Motors zagotoviti vpliv tudi pri Citroënu. V Parizu je generalni ravnatelj ameriškega podjetja, Sloau, sedaj te vesti dementiral in dementirala jih je tudi družba Citroën sama. Je pa pač tako kot pri Opelu: dementirali so in dementirali, in slednjič smo brali: General Motors so kupili avtomobilno podjetje Opel.

Dobro službo

in lepo eksistenco nudi vsakomur naš pletilni stroj s aparatom za vzorčno pletenje, in popolnim brezplačnim poukom, ki ga dobite edino le pri tvrdki

F. KOS

Ljubljana, Židovska ul. 5.

Univ. prof. dr. M. Škerlj:

RPAVILA

naših
delniških
družb

Studije izredne komisije za vrstnega jurista in praktičnega gospodarja
Stane 15 dinarjev
Dobiva se
v upravi "Trgovskega lista".

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. — Na svinjski sejem dne 22. marca 1929 je bilo pripeljanih 184 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 110 do 125 Din, 7 do 9 tednov 250 do 280, 3 do 4 mesece stari 300 do 450, 5 do 7 mesecev 480 do 550, 8 do 10 mesecev 580 do 750, 1 leto stari 1000 do 1100 Din; 1 kg žive teže 10 do 12-50, mrtve 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 131 svinj.

Konoplja. Odzaci poročajo: Pretekli teden so bile na ponudbo manjše množine konoplje po pretirano visokih cenah in niso našle kupcev. Če bo trajalo sedanje lepo vreme še naprej, bo možno kmalu računati z novimi zalogami, z živahnejšo kupčijo in s spremembami v cenah. Inozemstvo trajno povprašuje po blagu, a vsled visokih cen nič ne kupi. Producenti so svojo potrebo večinoma krili.

Baker, svinec, cin in cin. Londonska tvrdka Brandeis, Golschmidt i. dr. piše: Ameriški in evropski konsum kupuje baker kljub stalno rastočim cenam še kar naprej v velikih množinah. Prevladuje mnenje, da obstoji nevarnost pichlosti v tej kovini. Zeleti bi bilo, da bi podal kartel uradno izjavo s točnimi podatki o položaju ter nadaljne predloge, kaj naj se napravi. Teško si je misliti, da bi bila resnična poraba bakra v zadnjih treh mesecih v primeri s prejšnjimi tremi meseci tako narasla ali pa, da bi se v bližnjih mesecih tako dvignila, da bi opravičila naraščanje cene za več kot 30 funtov pri toni, to je za 50%. — V svincu je imela hausse svoj vzrok v ističasnih spekulativnih nakupih kontinenta (evropskega) in Amerike ter v strahu pred izostanjem dobav iz Mehike. — Z bakrenega trga izhajajoča spekulacijska mrzlica je pograbila tudi cin. Pri sedanjih visoki ceni svinca, ki prekaša

celo ceno cinka, je pričakovati, da bo cin zasledoval še nadalje čvrsto tendenco. Tudi v cinu je povzročila hausse drugih kovin porast naročil; a to je trajalo le kratek čas.

DOBAVA, PRODAJA.

Licitacija glede dobave vijakov, žebeljev itd., ki je bila razpisana za dan 25. marca t. l. pri Direkciji državnega rudnika v Mostarju, se bo vršila dne 30. marca t. l.

Dobave. — Saobračajno-komercijelno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. marca t. l. ponudbe glede dobave elektromaterijala. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem odeljenju.) — Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 30. marca t. l. ponudbe glede dobave cevi za parno kurjavo. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 4. aprila t. l. ponudbe glede dobave pločevine; do 11. aprila t. l. glede dobave električnih meril in 700 metrov jeklenih vrvi. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 8. aprila t. l. ponudbe glede oddaje soboslikarskih del. — Dne 5. aprila t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave 20.000 komadov hrastovih pragov; dne 8. aprila t. l. glede dobave 500 m blaga za zastore in okoli 1000 m² stekla za okna. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 3. aprila t. l. ponudbe glede dobave 50.000 kg bukovvega oglja. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 8. aprila t. l. ponudbe glede dobave javorjevih plohov in 250 m konopnih cevi. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 6. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 2000 kg žičnikov, 30.000 kg bukovvega oglja in 30.000 kg livarskega koksa; dne 8. aprila t. l. glede dobave 1000 kg ogletega železa, 10.000 kg pločevine in 1200 m bločnih verig; dne 10. aprila t. l. glede dobave 400 kg kleja; dne 12. aprila t. l. glede dobave delov za namizne telefone in telegrafске aparate ter glede dobave jelovih desk in borovega lesa. — Dne 15. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 3000 komadov raket; pri Ministrstvu vojske in mornarice, odeljenje za mornarico, v Zemunu pa glede dobave 5000 parov belih bombažastih rokavic. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Kvalitativno najboljše

nogavice volnene in flor, **rokavice**, **triko perilo**, **vestje**, **puloverje**, **žepne robce**, **naramnice**, **kravate**, **ovratnike**, **srajce**, **razne čipke** in **vezenine**, **kompletne potrebščine** za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike edino le pri

JOS. PETELINC, Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Na veliko! Telefon 2915. Na malo!

H. SUTTNER
- LJUBLJANA -

Ure, zlatnine in srebrnine

Lastna protokollirana tovarna v Švic

Najboljša so še vedno **PUCH-KOLESA**

Solidne cene! Plačljivo tudi na obroke!
IGN. VOK, Ljubljana-Novo mesto

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Tožna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

TOVARNA PERILA
TRIGLAV, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 8, nasproti hotela Štrukelj
priporoča veliko izbiro moškega perila po konkurenčnih cenah. — Izdeluje se tudi po naročilu.

Knjige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, cenike in tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

**TISKARNA
MERKUR**

LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23

TELEFON 2552

Lastna knjigovoznica
Za večja naročila zahtevajte proračune!

„Trgovski list“

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

se priporoča p. n. trgovcem, industrijcem in obrtnikom za naročanje, razširjanje in inseriranje.